

Tárgytematika / Course Description Alkalmazott közgazdaságtan

MELB_AVTM050

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: Dr. Gombkötő Nóra

Félév / Semester: 2025/26/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 12/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy a közgazdaságtan makroökonómia részét öleli fel, amely a gazdaság egészét szektorokra bontva vizsgálja, elemzi a gazdasági szektorok kapcsolat rendszerét, a szektorok kibocsátását és a szektoronkénti kibocsátás együttes (aggregált) teljesítményét. A tantárgy elsajátítása mögött a kormányzati döntéshozatal lehetőségeinek bemutatása áll, amely kiterjed a gazdasági egyensúly, egyensúlyi jövedelem, munka- és pénzpiac, cikluselmélet és a fiskális-, monetáris politika feltárt összefüggéseinek oktatására, valamint az egyes elemek mezőgazdasági szempontból történő vizsgálatára.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Témakör név: A makrogazdaság természete, szereplői és szinterei. Nemzetgazdasági szektorok. Az agrártermelés szerepe a nemzetgazdaságban.

Témakör leírása: A makrogazdaság alapfogalmai: a gazdasági szereplők és szintek azonosítása, ideértve a háztartásokat, vállalatokat, államot és külföldet. A nemzetgazdasági szektorok közötti kapcsolatok és kölcsönhatások megértése, különösen a makrogazdasági döntések szintjén.

Témakör kulcsszavai: makrogazdaság, gazdasági szereplők, nemzetgazdasági szektorok, háztartások, vállalatok, állam, külföld, gazdasági kapcsolatok

Témakör név: A gazdasági szektorok közötti termék- és jövedelemáramlások. A mezőgazdaság és más gazdasági ágazatok kölcsönkapcsolata.

Témakör leírása: Az áruk, szolgáltatások és jövedelmek áramlása a háztartások, vállalatok, állam és külföld között. A körforgás modell bemutatása, amely a szektorok közötti pénzügyi és reálfolyamatokat elemzi, megvilágítva a kölcsönhatások gazdasági hatásait.

Témakör kulcsszavai: Termékáramlás, jövedelemáramlás, körforgás modell, háztartások, vállalatok, állam, külföld, gazdasági szektorok

Témakör név: A makrojövedelem számbavétele. A nemzeti számlarendszer (SNA) legfőbb mutatói. A mezőgazdasági kibocsátás alakulása.

Témakör leírása: A makrojövedelem mérésének módszerei és a nemzeti számlarendszer (SNA) alapvető mutatói, mint a GDP, GNI és rendelkezésre álló jövedelem. A mutatók elemzése révén betekintést nyerünk a gazdaság teljesítményének értékelésébe és a nemzetközi összehasonlítás lehetőségeibe.

Témakör kulcsszavai: Makrojövedelem, nemzeti számlarendszer, SNA, GDP, GNI, rendelkezésre álló jövedelem, gazdasági teljesítmény

Témakör név: Az árupiac fő jellegzetességei és kategóriái (fogyasztás, megtakarítás, beruházás).

Árupiaci kereslet. Egyensúlyi jövedelem.

Témakör leírása: Az árupiac elemei: a fogyasztás, megtakarítás és beruházás szerepe a gazdaságban. Az árupiaci kereslet kialakulásának mechanizmusa és az egyensúlyi jövedelem fogalma, amely meghatározza a gazdaságban létrejövő termelés és jövedelem szintjét.

Témakör kulcsszavai: árupiac, fogyasztás, megtakarítás, beruházás, árupiaci kereslet, egyensúlyi jövedelem, kereslet-kínálat

Témakör név: A pénzpiac fő jellegzetességei. Pénzpiaci egyensúly.

Témakör leírása: A pénzpiac működésének alapjai: a pénzkereslet és pénzkínálat viszonya, és a pénzpiaci egyensúly feltételei. A kamatlábak szerepe és azok hatása a gazdasági aktivitásra, valamint a jegybank szabályozó szerepe a pénzmennyiség alakításában.

Témakör kulcsszavai: pénzpiac, pénzkereslet, pénzkínálat, pénzpiaci egyensúly, kamatláb, gazdasági aktivitás

Témakör név: Infláció és az inflációs folyamatok.

Témakör leírása: Az infláció fogalma, típusai és az infláció mérése. Bemutatásra kerül az infláció okai és különböző formái. Az infláció hatásainak vizsgálata a gazdaság szereplőire, különös tekintettel a vásárlóerőre, a bérkövetelésekre és a kamatlábakra. Az inflációval kapcsolatos gazdaságpolitikai kihívások és az inflációs célkövetés szerepe a makrogazdasági stabilitás megőrzésében.

Témakör kulcsszavai: infláció, inflációs folyamatok, árindexek, keresleti infláció, költség infláció, vásárlóerő, kamatlábak, inflációs célkövetés, gazdaságpolitika

Témakör név: A munkapiac fő jellegzetességei. Munkapiaci egyensúly.

Témakör leírása: A munkapiac működése, valamint a munkapiaci egyensúly kialakulása és fenntartása. A munkapiaci keresletet és kínálatot befolyásoló tényezők, például a bérek, a termelékenység és a gazdasági ciklusok hatása. A természetes munkanélküliségi ráta és a teljes foglalkoztatás fogalma, valamint a béralkuk, szakszervezetek és munkaadói érdekek szerepe a piac működésében. Kormányzati beavatkozások és eszközök (pl. minimálbér, oktatás) a munkapiaci egyensúly elősegítésére.

Témakör kulcsszavai: munkapiac, munkapiaci egyensúly, kereslet és kínálat, bérek, természetes munkanélküliségi ráta, teljes foglalkoztatás, szakszervezetek, kormányzati beavatkozás

Témakör név: A munkapiaci egyensúlytalanság, munkanélküliség. A mezőgazdasági foglalkoztatás fő jellemzői.

Témakör leírása: A munkapiaci egyensúlytalanság okai és következményei: a különböző típusú munkanélküliség, például strukturális, ciklikus, és szezonális munkanélküliség bemutatása. A munkanélküliség mérése és hatása a gazdasági teljesítményre, a társadalmi problémákra, valamint a háztartások jövedelmére. A munkapiaci egyensúlytalanság kezelése: kormányzati intézkedések és programok, amelyek célja a munkanélküliség csökkentése és a foglalkoztatás elősegítése. A munkaerő-képzés és átképzés szerepe a munkapiaci kihívások leküzdésében.

Témakör kulcsszavai: munkapiaci egyensúlytalanság, munkanélküliség, strukturális munkanélküliség, ciklikus munkanélküliség, szezonális munkanélküliség, gazdasági teljesítmény, kormányzati intézkedések, munkaerő-képzés

Témakör név: Az állam szerepe a makrofolyamatok szabályozásában. A költségvetési és monetáris politika kölcsönhatásai.

Témakör leírása: Az állam szerepe a makroökonómiai stabilitás fenntartásában, a költségvetési és monetáris politika eszközeinek áttekintése. A költségvetési politika céljai, mint például a gazdasági növekedés ösztönzése, a foglalkoztatás növelése és a társadalmi egyenlőség elősegítése. A monetáris politika eszközei, beleértve a kamatlábak és a pénzkínálat szabályozását. A költségvetési és monetáris politika kölcsönhatásának elemzése, a különböző gazdasági helyzetekben történő alkalmazásuk hatásainak megértése, és az infláció, a munkanélküliség, valamint a gazdasági ciklusok kezelésére vonatkozó integrált megközelítések.

Témakör kulcsszavai: állam szerepe, makroökonómiai stabilitás, költségvetési politika, monetáris politika,

gazdasági növekedés, infláció, munkanélküliség, gazdasági ciklusok, kölcsönhatások

Témakör név: Gazdaságpolitikai programok, stabilizációs politika.

Témakör leírása: A gazdaságpolitikai programok célja és szerepe a gazdasági stabilizációban: a különböző típusú politikák, mint a fiskális, monetáris és strukturális politikák áttekintése. A stabilizációs politika eszközei, amelyek célja a gazdasági ingadozások csökkentése és a makroökonómiai egyensúly helyreállítása, különösen recesszió vagy inflációs nyomás esetén. A programok sikerének mérése és a hatékonyság elemzése, valamint a kormányzati beavatkozások esetleges korlátai és mellékhatásai. Esettanulmányok a különböző országok gazdaságpolitikai válaszainak megértésére.

Témakör kulcsszavai: gazdaságpolitikai programok, stabilizációs politika, fiskális politika, monetáris politika, strukturális politika, gazdasági ingadozások, makroökonómiai egyensúly, kormányzati beavatkozások, hatékonyság

Témakör név: A nyitott makrogazdaság alapvető összefüggései. Az agrár-külkereskedelem főbb jellemzői.

Témakör leírása: A nyitott makrogazdaság jellemzői, beleértve a külkereskedelem szerepét és hatását a hazai gazdaságra. A kereskedelmi mérleg, a tőkemozgások és a valutaárfolyamok összefüggései. Az agrár-külkereskedelem sajátos jellemzőinek bemutatása, beleértve a mezőgazdasági termékek keresletét és kínálatát, valamint a kereskedelmi politikák hatását. A nemzetközi kereskedelem előnyei és hátrányai.

Témakör kulcsszavai: nyitott makrogazdaság, külkereskedelem, kereskedelmi mérleg, tőkemozgások, valutaárfolyamok, kereskedelmi politika, globalizáció

Témakör név: A nyitott makrogazdaság egyensúlya. A gazdaságpolitika lehetőségei a nyitott makrogazdaságban.

Témakör leírása: A nyitott makrogazdaság egyensúlyának fogalma és fontossága, beleértve a nemzeti jövedelem, a foglalkoztatás, a külkereskedelem és a pénzpiacok közötti kölcsönhatásokat. A gazdaságpolitika eszközeinek áttekintése a nyitott makrogazdaság kontextusában, beleértve a fiskális és monetáris politikákat, valamint a kereskedelmi politikát. Az árfolyamrendszerek hatása a gazdaságra és a külkereskedelemre, valamint a gazdaságpolitikai döntések következményei a nemzeti és nemzetközi szinten. Esettanulmányok a nyitott makrogazdasági politika gyakorlati alkalmazásáról és kihívásairól.

Témakör kulcsszavai: nyitott makrogazdaság, egyensúly, nemzeti jövedelem, foglalkoztatás, külkereskedelem, pénzpiacok, gazdaságpolitika, fiskális politika, monetáris politika, árfolyamrendszerek

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESMENT'S METHOD

Számonkérési forma:

Vizsga (Exam)

Kontakt számonkérések

Mérték: 12 tanóra (hour)

Leírás: Tanórákon való részvétel.

Kötelező: Igen

Becsült Idő: 12 óra

Vizsga számítógép által kiértékelt része

Mérték: 1 db (PCS)

Leírás: Vizsgaidőszakban számítógépen kitöltött vizsga, amelynek témaköre az előadásokon elhangzott tananyagból, valamint a megjelölt szakirodalomból tevődik össze.

Kötelező: Igen

Becsült Idő: 108 óra

Szorgalmi pontszerzési lehetőségek

Mérték: 3 db (PCS)

Leírás: Tanórákon az oktató által adott feladatok helyes megoldásával plusz pont szerezhető, amely beszámít a vizsga eredménybe.

Kötelező: Nem

Becsült Idő: 0 óra

Aláírás kialakításának módja:

Az aláírás feltétele a kontakt órák legalább 75%-án való részvétel, amelyet az oktató dokumentál.

Érdemjegy kialakításának módja:

Megajánlott jegy: A félév utolsó konzultációs alkalmát követően egy - a hallgatókkal előre egyeztetett - külön időpontban zárthelyi dolgozat írására van lehetőség (nem kötelező), amely a Moodle felületen elektronikus teszt formájában történik. A legalább 70%-os zárthelyi dolgozatra jó (4), illetve jeles (5) megajánlott jegy kapható. A tesztek eredménye órai munkák jutalmazására kapott extra pontokkal javítható.

Vizsgakövetelmény: A tantárgy a félév végén vizsga típusú számonkéréssel zárul. A vizsga tételsor alapján szóbeli vizsga. Az órai munkákra kapott extra pontok a vizsga eredményébe beleszámítanak. Értékelés

módszere: Az értékelés ötfokozatú skálán történik. A vizsga teljesítéséhez minimum a tananyag 40%-ának ismerete szükséges. Az érdemjegyek a minimum szint fölött 15%-os sávonként kerülnek megállapításra.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Solt K. – Simanovszky Z.: Makroökonómia (2012), Tri-Mester Bt. ISBN: 963 00 7796 5

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL

Misz J. – Tömpe F.: Közgazdaságtan II. (Makroökonómia) (2007), Debreceni Egyetem Agrár- és Műszaki Tudományok Centruma Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Kar <https://jogikar.uni-miskolc.hu/files/8651/19-Makrookonomia.pdf>